

Nr 89

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående organisation av en för krigsmakten gemensam intendenturkår m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(1:a avd.)

I propositionen nr 109 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 11 mars 1966, föreslagit riksdagen att dels godkänna de riktlinjer som enligt statsrådsprotokollet förordats för organisation m. m. av en för krigsmakten gemensam intendenturkår, dels godkänna att för intendenturkåren avses tjänster enligt vad departementschefen förordat, dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta de övergångsåtgärder som betingas av de framlagda förslagen.

Propositionen

I syfte att rationalisera intendenturtjänsten inom krigsmakten föreslås i propositionen bl. a. att en för krigsmakten gemensam intendenturkår inrättas fr.o.m. den 1 oktober 1966. Kåren som avses ersätta nuvarande arméns intendenturkår, marinintendenturkåren och flygvapnets officerare i intendenturbefattning föreslås omfatta regementsofficerare och kaptener på aktiv stat. Förslaget beräknas medföra en årlig kostnadsminskning med 0,2 milj. kr.

Beträffande den närmare innebörden av propositionsförslaget får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet, s. 2—36.

Motioner

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Strandberg* och *Lundberg* (I: 715) och den andra inom andra kammaren av herr *Björkman m. fl.* (II: 882), har hemställts att riksdagen i anledning av proposition nr 109 måtte, med avslag på Kungl. Maj:ts förslag rörande rekryteringsgrunderna för intendenturofficerskåren, i skrivelse till Kungl. Maj:t uttala, att grundrekrytering bör ske på sätt förordats av 1960 års intendenturförvaltningsutredning samt att möjligheterna till viss vidarerekrytering i enlighet med vad i motionerna anförts bör undersökas.

Beträffande motiveringarna för motionsyrkandena får utskottet hänvisa till motionen I: 715.

Utskottet

Förevarande proposition är grundad på ett av intendenturförvaltningsutredningen avgivet förslag till organisation av en för försvaret gemensam intendenturkår. I samband med remissbehandlingen härav har militära tjänstgöringsåldersutredningen framlagt ett alternativt förslag till organisation av en gemensam intendenturkår.

Rörande behovet av en för krigsmakten gemensam intendenturkår råder bland remissmyndigheterna i stort sett enighet. Utskottet finner liksom departementschefen, att inrättandet av en sådan kår utgör ett viktigt steg mot ökad samordning av intendenturtjänsten.

Beträffande frågan om rekrytering och utbildning av den gemensamma intendenturkåren föreligga delade meningar. Intendenturförvaltningsutredningens förslag bygger på ett system med grundutbildning, som innebär att personalen anställs och utbildas uteslutande för uppgifter inom intendenturtjänst. Härvid förutsättes dock att de blivande intendenturofficerarna ges militär grundutbildning fram till officersexamen, som är likvärdig med övriga officerares. Den allmänna kursen vid militärhögskolan föreslås utformad som en allmän intendenturkurs. Militära tjänstgöringsåldersutredningen förordar emellertid ett system med vidareutbildning, enligt vilket vidareutbildning av officer för intransport i intendenturkåren icke skall börja förrän officeren genomgått militärhögskolans allmänna kurs samt erhållit de kunskaper och den erfarenhet, som krävs för vitala befattningar främst inom krigsorganisationens staber.

I motionerna I: 715 och II: 882 anföres att utvecklingen inom de tekniska och ekonomiska områdena fortlöpande har skärpt kraven på intendenturofficerarna vad beträffar företagsekonomisk, teknisk och administrativ kunskap samt erfarenhet. Målet bör enligt motionärerna vara att successivt höja intendenturofficerarnas kompetens och göra yrket attraktivt i rekryteringshänseende. Mot bakgrund härav förordas systemet med grundrekrytering ehuru kompletterat med vidareutbildning av vissa officerare som icke grundrekryterats.

Enligt utskottets mening tala i och för sig skäl för att tillämpa ett system med grundrekrytering av intendenturofficerare. Särskilt beaktar utskottet därvid önskemålen om gedigen utbildning av sådana officerare.

Såsom framhållits av överbefälhavaren är det med hänsyn till resultatet av vissa pågående utredningar nu svårt att bedöma de krav, som framdeles kunna komma att ställas på intendenturofficerare. Verksamheten inom krigsmakten fr. o. m. 1970-talets mitt bör enligt överbefälhavaren vara riktgivande för de åtgärder, som nu vidtagas rörande rekrytering, utbildning m. m. av ifrågasvarande officerare. Genom det föreslagna vidareutbildningssystemet kunna, såsom departementschefen framhållit, möjligheterna hållas öppna till en anpassning efter eventuellt ändrade arbetsuppgifter m. m. under 1970-talet.

Enligt vad verkställda utredningar givit vid handen är tillgången på kvalificerade officerare i krigsorganisationen så knapp, att varje sådan officer, alltså även intendenturofficeren, bör ha den kompetens och erfarenhet — samt motsvarande kunskaper — som innehas av officer i det s. k. normerande skiktet (normkvalitet). Kravet på normkvalitet torde vad gäller intendenturofficerarna lättast kunna tillgodoses genom vidareutbildning av officerare, som genomgått militärhögskolans allmänna kurs. Härigenom kan också ökad flexibilitet vinnas i utbildningsorganisationen. Vidare må erinras om att den militära personalen i allmänhet icke kan kvarstå intill pensionsavgång i de fysiskt sett mest krävande befattningarna. Inom krigsmakten sysselsättes främst inom stabs- och förvaltningstjänsten äldre personal, som förflyttats från andra verksamhetsområden inom den militära sektorn, oftast efter särskild utbildning för den nya uppgiften. Genom vidareutbildningssystemet öppnas möjlighet att placera militär personal på befattningar, där kraven på fysisk spänst äro mindre uttalade.

Utskottet har vid sin granskning av de båda alternativen i likhet med departementschefen ansett övervägande skäl tala för vidareutbildningssystemet och vill alltså förordadetsamma. Härav följer att utskottet avstyrker de i ämnet väckta motionerna.

Mot vad departementschefen i övrigt föreslagit och anfört har utskottet icke någon erinran. I jämförelse med nuvarande förhållanden innebär propositionsförslaget en nettominskning med nio tjänster. Avlöningskostnaderna för den föreslagna organisationen uppgå till omkring 10,3 milj. kr. För motsvarande personal i nuvarande organisation utgöra kostnaderna omkring 9,3 milj. kr. På grund av minskade årliga kostnader för tjänstepensioner genom höjda pensionsåldrar — pensionsåldern för alla aktiva intendenturofficerare föreslås bestämd till 60 år — blir nettoresultatet en besparing av omkring 0,2 milj. kr. för år.

Riksdagens löne delegation har på riksdagens vägnar godkänt innehållet i ett mellan statens avtalsverk och Statstjänstemännens riksförbund den 9 mars 1966 träffat avtal angående föreslagna tjänsters lönegradsplacering och intendenturofficerarnas pensionsålder, dock under förutsättning att riksdagen godkänner de organisatoriska förutsättningar, som ligga till grund för överenskommelsen.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 715 och II: 882,

a) godkänna de riktlinjer som enligt statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 11 mars 1966 förordats för organisation m.m. av en för krigsmakten gemensam intendenturkår,

b) godkänna att för intendenturkåren avses tjänster enligt vad i statsrådsprotokollet förordats,

c) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta de övergångsåtgärder som betingas av enligt statsrådsprotokollet framlagda förslag.

Stockholm den 29 april 1966

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Gillström, Ivar Johansson, Virgin, Svensson, Söderberg, Harry Carlsson, Mårtensson, Bengt Gustavsson, Hjort, Dahlén, Åkerlund, Wååg, Nils-Eric Gustafsson och Wirtén; samt

från andra kammaren: herrar Bohman, Karlsson i Olofström, Blidfors, Bergman, fröken Olsson, herrar Nihlfors, Johansson i Norrköping, Gustafsson i Kårby, Gustafsson i Uddevalla, Antonsson, Blomkvist, Berg, Källstad, Tobé och Petersson.
